

Politični pregled.

§ 14. Na starega leta dan je izšla uradna Wiener Zeitung v takem obsegu, da jo je človek komaj v rokah držal. Priobčila je namreč celo vrsto cesarskih naredb, izdanih na podlagi § 14 in štirimesečen skupni budgetni provizorij. Mej zakoni, ki so se na ta način uveljavili, se nahaja tudi zakon o razdelitvi užitnin. Uveljavljen je nadalje zakon o kvoti, katero je cesar določil tako, kakor sta se dogovorili obe kvotni deputaciji. Razmerje je 66 6 ; 34 4. Madjari so se prav po ceni izmuzali. Končno je Wiener Zeitung priobčila tudi zakon o odpravi časniškega kolka. Vzlic temu, da se je s tem zakonom hotelo ustreči v prvi vrsti občinstvu in mu pripomoči do cenejših časopisov, niso veliki listi znižali cene, ampak pobašejo dobiček v svoj žep. Kdor zna, pa zna.

— **Novo ministrstvo.** — Wittekovo ministrstvo je izpolnilo svojo nalogo. Naročeno mu je bilo, uveljaviti s § 14. tiste zakone, katerih parlament ni rešil, katerih uveljavljenje pa se smatra za državno potrebo. To se je zgodilo na starega leta dan. Zdaj ima Wittekova vlada samo še nalogo, da odstopi. Priprave za sestavo novega ministerstva so se že začele. Načelnikom prihodnjega ministrstva, ki prevzame najbiž že v mesecu januarju državno krmilo, je določen dr. Körber. To ministrstvo bode imelo nalogo, rešiti ves kompleks vprašanj, ki se zovejo skupno češko vprašanje, ter tako pridraviti tla parlamentarnemu ministrstvu, ki bi se opiralo ob ovo kvalicijo parlamentarnih strank.

— **Delegacija.** V zadnji seji avstrijske delegacije je imel dr. Gregr znamenit govor, v kateri je dal na krepek način izraza čutilom, ki navdajajo češki narod. Prijemal je ostro kamarilo in zlasti ministra zunanjih del grofa Goluchowskega, kateremu je očital, da je provzročil razveljavljene jezikovnih naredb in potem neusmiljeno bičal trozvezo. Radi bi priobčili nekaj odlomkov iz tega govora, ali prostor nam ne dopušča tega. Goluchowski ni niti besedice odgovoril na Gregrova izvajanja. Vedel je dobro, da imajo češki delegatje še družega smodnika v zalogi in zato je molčal — V odseku za mornarico ogerske delegacije so se celo vladni pristaši izrekli proti Goluchovskega ekspanzivni politiki in proti pomnožitvi mornarice, češ, monarhija naj rajši gleda, da ne izgubi balkanskih tržišč.

— **Iz deželnih zborov.** Na dan 29. decembra sklicani deželni zbori so se že zopet razšli. Večinoma so kar brez debate votirali budgetne provizorije, prav kakor da jim je na tem, pokazati na viden način svojo brezpomembnost. Važna proračunska debata se je vnela samo v češkem deželnem zboru. Tam so Čehi prijemali na najostrejši način namestnika grofa Coudenhovea in osrednjo vlado, vodja radikalne državnopravne stranke dr. Baxa pa je tudi cesarja samega vpletal v razpravo, kar je mej patrijoti obudilo veliko ogorčenja. Znani Wolf je provzročil vihar, rekši, da je Češka samo avstrijska provinca ne kraljestvo. Deželni maršal knez Lobkovic je Wolfov izraz grajal, češ, da je Češka kraljestvo. To je razkačilo zopet Nemce tako, da so začeli dolgo polemiki po listih, je-li češka provinca ali kraljestvo — V nižjeavstrijskem deželnem zboru so krščanski socialisti podali ostro interpelacijo zoper uradno „Wiener Zeitung“ češ, da sramoti katoliško vero. Iz pojasnila, ki ga je dal uradni list, je videti, da so krščanski socialisti dotični spis zategadelj napačno tolmačili, ker ne poznajo tehničnih terminov, ki se rabijo v folkloristiki. — V štajerskem deželnem zboru je nemški nacijonalec Walz govoril o celjskih izgredih in inslutiral Slovence in zlasti celjske sodnike. V imenu Slovencev mu je odgovarjal Robič, ki je zagrozil, da izstopijo Slovenci iz deželnega zbora.

Dopolnilne deželnozborske volitve na Češkem iztekale so ugodno za Schönererjanci. Ti so bili skoro povod izvoljeni, namreč v nemških okrajih in je ta izid pač jasen

dokaz, da druge nemške stranke mej Nemci na Češkem nimajo več zaslonbe.

Srbski kralj na Dunaju. — Te dni se je mudil srbski kralj Aleksander na Dunaju. Bil je oficijelno in prav kraljevsko sprejet. Avstrijski Slovani so molčali, dobro vedoč, da bi jim državni pravdnik zabranil, izreči svoje mnenje. Sprejem kralja Aleksandra na Dunaju je pač dokaz izredne intimnosti mej Avstrijo in Srbijo in sicer mej tisto Srbijo, v kateri je pravi vladar razkralj Milan. V nekaterih listih se celo čita, da se poroči kralj Aleksander s hčerko pokojnega prestolonaslednika Rudolfa, z nadvojvodinjo Elizabeto. Dementiralo se to še ni, dasi se dementi pričakuje, ker je znano, da je kralj Aleksander že snubil na Nemškem, v Atenah in na Cetinju pa je bil povsod odklonjen.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Dalje)

VI. Zbornični tajnik poroča o dopisu zbornice posestrime na Dunaju glede vpeljave brzojavnih dopisnic in drugih poštnih novostij. Ta je namreč naslednje predloge sprejela:

1.) Zbornica naj c. k. poštni upravi nasvetuje vpeljavo brzojavnih dopisnic in brzojavnih zalepk, kakor tudi telefonskih dopisnic in telefonskih zalepk.

2. Zbornica naj c. k. poštni upravi priporoča, da se oddaja rekomandiranih pisem enostavnejše uredi, kakor tudi, da se pobiranje pnevmatičnih korespondenc premeni. N. v. Brzojavne dopisnice naj bi se takole uredile. Izdale naj bi se posebne dopisnice z vtisnjenimi ali prilepljenimi znamkami, ki bi proti plačilu poštnine 20 kr. omogočile brzojavno pošiljatev naznanil z največ 10 besedami. Te dopisnice bi se v (navadne ali pnevmatične) poštne tružice vrgle. Na pošti bi se dopisnice pred vsemi drugimi pismi odbrale in takoj najbližnjemu brzojavnemu uradu poslale. Brzojavni urad bi vsebino dopisnice brzojavil na oddajno postajo, katera bi isto zopet na „brzojavno dopisnico“ napisala in jo poštnim potom adresatu dostavila. Če je pa vsled krajevnih razmer pošiljatev telefonično ugodnejša, se bi pa telefon porabil.

Ta naprava, ki se kaže hot duhovita kombinacija pisma in brzojavke, bi čisto prihranila poštni promet na železnicah in omogočila skoro hitrost današnje brzojavke. Prihranitev nasproti brzojavkam se bi pa dosegla z enostavnejšo urejeno manipulacijo pri oddaji in predaji, in trgovski krogi bi s tem imeli za dopisovanje z oddaljenimi kraji zelo ugodno srednjo pot med pismom in brzojavko.

Pa tudi za privatne osebe bi bila ta naprava prijetnejša kot današnja brzojavka. Ne glede na to, da še danes večkrat vbuja zaprta brzojavka mnogim strah in razburjenost, kar bi pri odprti dopisnici odpadlo, bi se brzojavke rabile v mnogih slučajih, n. pr. pri čestitkah i. e. kjer pošiljatelju ni ležeče, na tem